

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 44267-2021

Medewerker	:	Carin van Liere
Team	:	Publiekszaken
Datum	:	30 september 2021
Portefeuillehouder	:	burgemeester A.G.J. Strien

BIJLAGEN:
<p>AFSTEMMING MET →</p> <p>☒ team Communicatie en Ondersteuning</p> <p style="padding-left: 20px;">☒ Publicatie in IJsselberichten/Huis aan Huis Reklamix opnemen (zie instructie hiervoor op SharePoint)</p> <p style="padding-left: 20px;">☒ Publicatie voor op de website en en social media (mailen naar webteam@olst-wijhe.nl)</p>
<p>☒ Actief openbaar</p> <p>☐ Niet actief openbaar</p> <p>☐ Actief openbaar, eerst contact met steller van deze adviesnota</p>
<p>ONDERWERP</p> <p>Experiment centraal stemmen tellen</p>

BESLUIT burgemeester en wethouders

De raad voor te stellen deel te nemen aan het landelijk experiment “centraal tellen van de stemmen” voor de gemeenteraadsverkiezing op 16 maart 2022.

SAMENVATTING

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft enkele jaren geleden het initiatief genomen voor een tijdelijke experimentenwet. Deze wet maakt het mogelijk te experimenteren met een centrale stemopneming. Doel van het centraal tellen van de stembiljetten is het telproces efficiënter, betrouwbaarder, transparanter en dus beter controleerbaar te maken. De gemeente Olst-Wijhe neemt al vanaf 2018 bij alle verkiezingen deel aan het experiment en heeft dit als zeer positief ervaren. De gemeenteraad is het bestuursorgaan dat formeel moet besluiten over een deelname aan dit experiment. Er moet een klein voorbehoud worden gemaakt, omdat de Tijdelijke experimentenwet afloopt op 31 december 2021. Er ligt een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer dat voorziet in verlengen van deze wet met 2 jaren. Verwacht mag worden dat dit wetsvoorstel voor 31 december wordt aangenomen door beide kamers.

INLEIDING

Uit evaluaties van de verkiezingen die het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de afgelopen jaren heeft gehouden, blijkt vaak dat gemeenten knelpunten ervaren met het handmatig tellen van de stembiljetten door de stembureaus. Het ministerie probeert het verkiezingsproces waar mogelijk te verbeteren en heeft enkele jaren geleden het initiatief genomen voor een tijdelijk experimentenwet. De experimentenwet maakt het mogelijk te experimenteren met centrale stemopneming. Doel van het centraal tellen van de stembiljetten is het telproces efficiënter, betrouwbaarder, transparanter en dus beter controleerbaar te maken. De gemeenteraad is het bestuursorgaan dat formeel moet besluiten over een deelname aan dit experiment. Vanaf 2018 heeft de gemeente Olst-Wijhe bij alle verkiezingen deelgenomen aan het experiment en deelname is altijd als zeer positief ervaren.

Maar er moet een klein voorbehoud gemaakt worden. De Tijdelijke experimentenwet loopt af op 31 december 2021. Er ligt een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer dat voorziet in het verlengen van deze wet met 2 jaren. Verwacht mag worden dat dit wetsvoorstel voor 31 december 2021 wordt aangenomen door beide Kamers.

Wat houdt het experiment in?

Na sluiting van de stemming om 21 uur voeren de stembureaus alleen een voorlopige telling uit op lijstniveau uit. Op grond daarvan kan op de avond van de stemming een voorlopige uitslag van de verkiezing bekend worden gemaakt. De voorlopige uitslag dient als referentie voor de definitieve tellingen. Het stembureau telt dus niet de stemmen die op de afzonderlijke kandidaten zijn uitgebracht; dat gebeurt de volgende dag op een centrale locatie, door een gemeentelijk stembureau. Het gemeentelijk stembureau stelt van elk stembureau de uitslag vast en maakt het proces-verbaal op van de stemopneming voor de gemeente.

BEOOGD RESULTAAT

Kwaliteit

Het centraal tellen van de stemmen zorgt ervoor dat de gemeente als organisator, letterlijk boven op het telproces kan gaan zitten. Binnen het gezichtsveld van de ambtelijke deskundigen vindt het tellen plaats, waardoor zij snel ondersteuning kunnen bieden: bijvoorbeeld adviseren of een uitgebrachte stem “geldig”, “ongeldig”, of blanco is.

Efficiënt

Een ander voordeel is dat de telploeg van een bepaald stembureau snel uitgebreid kan worden als er bijvoorbeeld een hertelling moet plaatsvinden.

KADER

Tijdelijke Experimentenwet.

ARGUMENTEN

Betrouwbaarheid

Verkiezingen en de uitkomst daarvan zijn de basis voor onze democratie. Door in het experiment de telling in twee etappes uit te voeren met verschillende mensen wordt de beoogde kwaliteitsverhoging en de betrouwbaarheid verder vergroot.

Het tellen van de stemmen vindt in twee etappes plaats:

1. Op het stembureau wordt op de dag van de verkiezingen, woensdag 16 maart 2022, na 21.00 uur op lijstniveau geteld,
2. Op een centrale locatie (nog aan te wijzen) wordt, donderdag 17 maart 2022, op kandidaatsniveau geteld.

Beide telprocessen zijn openbaar en worden door verschillende teams gedaan.

Transparantie

Het tellen van de stemmen op zowel het stembureau als op de centrale locatie is openbaar. De procedure van het tellen zal in gedetailleerde instructie documenten worden vastgelegd. De te volgen instructies zijn niet vrijblijvend. Alle handelingen worden door het 4-ogen principe gecontroleerd.

DRAAGVLAK

n.v.t.

DUURZAAMHEID

n.v.t.

RISICO'S (financieel/juridisch)

Tijdelijke Experimentenwet loopt af op 31 december 2021. De verwachting is dat de Tijdelijke Experimentenwet verlengd wordt met 2 jaar. Een voorstel ligt bij de Tweede Kamer.

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties geeft een vergoeding. De hoogte van de vergoeding wordt later bekend gemaakt.

AANPAK/UITVOERING

- De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt op de hoogte gesteld van het besluit van de raad.
- Als dit positief is worden de voorbereidingen voor het experiment gestart.
- Het besluit van de raad wordt op de gebruikelijke wijze gecommuniceerd.